
Pomieszczenia wchodzące w skład Apartamentu Wielkiego:

Galeria Owalna

Pomieszczenie to było pierwotnie salą przejściową, połączoną korytarzem z lożą królewską w kolegiacie św. Jana Chrzciciela (dzisiejszej katedrze). Podczas odbudowy Zamku zdecydowano o nieodtworzeniu przejścia do kościoła, a pomieszczenie zyskało nowy wystrój, którego najważniejszymi elementami są arras brukuelskie z połowy XVI w. oraz portrety monarchów polskich panujących na przełomie XVI i XVII w.

Przedpokój przed Salą Wielką, zwany też Wielką Antyszambłą

Służył jako pierwszy przedpokój, w którym w czasie audyencji gromadzili się niżsi rangą dworzanie.

Sala Rady

W czasach Stanisława Augusta była to sala posiedzeń Rady Nieustającej, pierwszego w Polsce stałego rządu, złożonego z 18 senatorów i 18 posłów, którym przewodził król (stąd obecność w tej sali tronu). Wnętrze zostało zrekonstruowane na podstawie projektu z 1784 roku. Na ścianach zawieszono portrety pędzla Józefa Peszki przedstawiające wybitnych działaczy Sejmu Czteroletniego (1788–1792), m.in. prezydenta Warszawy Ignacego Zakrzewskiego, marszałka Sejmu Stanisława Małachowskiego oraz Hugona Kołłątaja, jednego z najaktywniejszych inicjatorów reform, współtwórcy Konstytucji 3 maja.

Sala Wielka

Główne pomieszczenie reprezentacyjne Zamku. W czasach Stanisława Augusta służyło jako miejsce ceremonii dworskich. Tu odbywały się uczty, bale, koncerty i przedstawienia teatralne. Wystrój sali wraz z jej wyposażeniem zaprojektowali w latach 1777–1781 Dominik Merlini i Jan Chrystian Kamsetzer, architekci pracujący dla króla. Autorami posągów przedstawiających antyczne bóstwa – Apollina i Minervę – oraz rzeźb symbolizujących sprawiedliwość i pokój, podtrzymujących portret Stanisława Augusta, byli nadworni rzeźbiarze André Le Brun i Jakub Monaldi. Salę zrekonstruowano ściśle według jej wyglądu sprzed 1939 roku, z wykorzystaniem uratowanych fragmentów oryginalnej sztukaterii. Ogromnych rozmiarów plafon autorstwa Marcella Bacciarellego, przedstawiający mitologiczne rozwikłanie chaosu, odtworzyli Łucja i Józef Ożminowie.

Pokój Marmurowy

Pod względem wystroju jest to najstarsze wnętrze w Apartamencie Wielkim, które służyło jako drugi przedpokój przed Salą Tronową. Powstało według projektu Giovanniego Battisty Gisleniego w latach 1640–1642, a więc jeszcze w czasach panowania Władysława IV. Po zniszczeniach dokonanych w czasie potopu szwedzkiego i długim okresie zaniedbania wnętrze zostało w latach 1769–1771 odnowione przez Jakuba Fontanę. Architekt zachował zasadnicze elementy dekoracyjne sali, ale uzupełnił wystrój o dwadzieścia dwa portrety polskich królów oraz plafon autorstwa Marcella Bacciarellego, a kartusz herbowy z figurami Sprawiedliwości i Pokoju dłuta André Le Bruna, umieszczony nad lustrem.

Sala Rycerska

Pomieszczenie zaaranżowane według koncepcji samego Stanisława Augusta. Zamysłem króla było

oddanie hołdu osobom zasłużonym dla ojczyzny, jak również przypomnienie najważniejszych momentów w dziejach Polski. Ideę tę urzeczywistnili w latach 1781–1786 pracujący na królewskim dworze artyści: Dominik Merlini, Jan Chrystian Kamsetzer, Marcello Bacciarelli, André Le Brun i Jakub Monaldi. Dziesięć owalnych portretów oraz dwadzieścia dwa brązowe popiersia przedstawiają sławnych Polaków. W środkowej części sali ustawione są posągi Sławy i Chronosa, boga czasu, który dźwiga na ramionach glob z ukrytym w środku mechanizmem zegara. Wokół fryzu sali biegnie inskrypcja zaczerpnięta z VII księgi Eneidy Wergiliusza, odnosząca się do zasług wybitnych obywateli.

Sala Tronowa

W projektowaniu tego pomieszczenia brał udział niemal cały zespół artystów królewskich, z których najważniejszą rolę odegrali Dominik Merlini, Jan Chrystian Kamsetzer i Jan Bogumił Plersch. Do dekoracji wnętrza artyści wykorzystali m.in. zakupione w Paryżu boazerie projektu Victora Louisa. Dziś uwagę zwracają przede wszystkim uratowane z wojennej pożogi oryginalne elementy wyposażenia: dwa stoliki z blatami mozaikowymi, cztery posągi starożytnych mężów dłuta Angela Pucinellogo oraz dwa marmurowe kominki pochodzące z Rzymu.

W czasie odbudowy wnętrza w ściany wmontowano setki oryginalnych fragmentów boazerii i sztukaterii. Na zaplecku tronu zrekonstruowano natomiast wzór orłów haftowanych srebrną nicią, które zostały odtworzone na podstawie jedyne go oryginalnego egzemplarza odnalezionego przypadkiem w 1991 roku.

Source URL: <https://zamek-krolewski.pl/strona/wizyta/599-apartament-wielki>